

№ 8/1967-68.

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande № 8/1967-68 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om kommunalskatt för gårdsbruk (№ 39/1967) och landstingsman Alarik Häggbloms m.fl:s lagmotion med förslag till landskapslag om kommunalskatt för gårdsbruk, landskapslag om vissa avvikelser från beskattningslagen och landskapslag angående ändring av landskapslagen om skogsvårdsföreningar.

Sedan landstinget över förenämnda framställning och lagmotion inbegärta lag- och ekonomiutskottets betänkande, får utskottet, som sammanfört ärendena, härmed vördsamt anföra följande:

Utskottet har som sakkunniga hört lagberedningssekreteraren Sune Carlsson och skattedirektören Jarl Hermansson. Lagberedningssekreteraren har på uppdrag av utskottet kontaktat professor Edward Andersson och av honom inhämtat, att en av orsakerna till att en reformering av skogsbeskattningen icke genomfördes i samband med den ändring av lantbruksbeskattningen som just genomförts i riket var, att man ansåg att övergångsstadgandena skulle bli mycket komplicerade och skulle kräva speciellt noggranna förundersökningar, icke minst med tanke på problemen i samband med progressiviteten i statsbeskattningen. Dessutom kunde man på grund av erfarenheter från Sverige befara, att endel skogsägare icke skulle komma att avverka skog i den utsträckning som vore önskvärdt med beaktande av såväl skogens rationella skötsel som kommunernas skatteintäkter. Professor Andersson hade slutligen som sin personliga åsikt framfört, att man också på Åland tillslvidare borde vänta med skogsbeskattningsreformen.

Skattedirektören Hermansson åter anförde att landskapsstyrelsens alternativ är bättre än motionärernas, emedan det är lättare att tilllämpa. Speciellt skulle systemet med separata deklarationer medföra svårigheter och det vore risk att den skattskyldige mer eller mindre skulle lämna över deklarationsuppdraget på skattebyrån. Hermansson framhöll vidare att övergångsbestämmelserna för skogsbeskattningen komplicerar skatteberedningsarbetet och det skulle bli extra besvärligt om staten senare kommer med ett eget övergångssystem. Dessutom skulle en programmering för databehandling bli dyrbar och omständig med två olika system. Hermansson ansåg ytterligare att det är möjligt att dubbelbeskattning kan komma ifråga på grund av de i motionen föreslagna övergångsbestämmelserna.

Utskottet anser enhälligt, att man bör sträva till en beskattning av verklig inkomst även för skogsbrukets del, men utskottets majoritet, bestående av ledamöterna Einar Hambrudd, Olof Jansson och Olof Lindström, anser härvidlag med hänvisning bland annat till ovannämnda utlåtanden, att ett tidigare införande av beskattning enligt inkomst på Åland än i riket skulle medföra avsevärda besvär för såväl skattemyndigheterna som de deklarationsskyldiga. Dessutom skulle genomförandet av kontantprincipen i skogsbeskattningen samtidigt med det nya beskattningssystemet för gårdsbruk sannolikt medföra i detta nu svårbedömda balansrubbnings i de kommunala skatteinkomsterna under olika år. Det föreligger ännu icke någon som helst erfarenhet av huru enbart den nya gårdsbruksbeskattningen kommer att inverka på det kommunala skatteöret. För den skull synes en stegvis övergång till den totala kontantbeskattningen inom gårdsbruket, slutligt utformad på basen av vunnen erfarenhet, vara att rekommendera. Dessutom fordrar övergången till beskattning av skogen enligt kontantprincipen en mycket ingående utredning och noggrant studium, om största möjliga rättvisa under övergångstiden skall kunna erhållas.

Dock förutsätter utskottet, att landskapsstyrelsen fortgående följer utvecklingen på området samt, så snart det befinnes lämpligt, inkommer till landstinget med lagförslag beträffande reform av skogsbeskattningen.

Minoriteten av utskottet bestående av ordföranden Valter Nordas och viceordföranden Viktor Arvidsson, omfattar icke majoritetens förslag utan föreslår att landskapsstyrelsens framställning förkastas och att landstingsman Alarik Häggbloms ^{m.fl:s} motion jämte däri ingående lagförslag godkännes och lägges till grund för ärendets vidare behandling.

I anseende till vad ovan anförts får utskottet härmed vördsamt föreslå

att landstinget med förkastande av landstingsman Alarik Häggbloms m.fl:s lagmotion måtte godkänna lagförslaget i den lydelse landskapsstyrelsen föreslagit.

Mariehamn den 4 december 1967.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Valter Nordas
Valter Nordas
ordförande.

Bjarne Olofsson
./. Bjarne Olofsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Valter Nordas, viceordföranden Viktor Arvidsson samt ledamöterna Einar Hambrudd, Olof Jansson och Olof Lindström.

SKOGSFORSKNINGSINSTITUTET

Helsingfors den 2 december 1967

Nr 21389.

Ref.: Skrivelse av Ålands landskaps-
styrelse Nr 4709/6.10.67.

Till Ålands landskapsstyrelse

Mariehamn.

Åland.

på anmodan ger Skogsforskningsinstitutet värdsammast följande utlåtande beträffande Ålands lantbruksskattekommittés betänkande (Nr 2/1967).

Kommittén har haft kännedom om det utlåtande som Skogsforskningsinstitutet avgivit den 17.11 1966 till finansministeriet om skogsskattekommitténs betänkande (Nr A 15/1964). Den kritik över arealbeskattningsens olägenheter från beskattningsens jämsidighets, dess skogspolitiska betydelses och fiskala synpunkter som institutets kollegium enhälligt framfört i nämnda utlåtande gäller likväl de lagförslag angående skogsbeskattning som är baserade på skogsbeskattningskommitténs betänkande nämligen rikets nyaste beskattningsreform för gårdsbruk samt Ålands lantbruksskattekommittés lagförslag alternativ A.

Skogsforskningsinstitutet vill ytterligare påpeka de troligen avsevärda olägenheterna som uppkommer av att den ena sidan av gårdsbruket (lantbruket) beskattas enligt individuella intäkter och utgifter, medan den skogliga sidan beskattas dels enligt arealprincipen, dels (arbetsinkomsten i leveranser) individuellt.

Skogsforskningsinstitutet anser, att skogsbeskattningen i princip kan bättre baseras på den individuella beskattningen av de faktiska intäkterna och med avdrag av faktiska utgifter. I synnerhet då lantbruksbeskattningen kommer att reformeras till den sistnämnda principen från början av 1968.

Institutet vill dock fästa uppmärksamhet vid de avsevärda svårigheterna som föreligger i en övergång från ett beskattningsystem till ett annat, i synnerhet då systemen skiljer sig så pass grundligt som här är fallet. Olägenheterna torde kunna vara avsevärt större i frågan om skogsbruket än lantbruket.

I alternativ B, som institutet således anser vara principiellt det bättre, föreslås övergången ske så, att vid beskattningen år 1968 60 % av rotnettot frigives från beskattning, de följande åren 56 %, 52 % osv. tills rotnettot år 1984 skulle betalas till fullo.

Detta förslag baseras på den tankegången, att ingen skogsägare får

bli lidande av reformen. Denna princip verkar väl så långt driven. Beräkningsgrunden för den nämnda 60 %:s frigörelsen torde grunda sig på den tanken, att den sämst belägna skogsägaren har förnyat hela sin skogsareal år 1922 och sedan dess betalat skatt för inkomster han ej haft och skulle således ha rätt till kompensation av cirka hälften av sin skattebörda intill 90-årig omloppstid. Skogsinnehaven inbegriper i regel bestånd i flere olika åldersklasser i vilka avverkningar sker i medeltal för södra Finland vart 5-10 år. Ett skogsinnehav som skulle helt och hållet vara planterat 45 år sedan och jämnårigt torde knappast finnas.

Konsekvenserna av kommitténs övergångsbestämmelser kan skogsforskningsinstitutet ej överblicka. I varje fall skulle väl skogsägarna under de närmaste åren få en mycket stark sporre för realisering av bestånd så fort skogslagen tillåter. Om detta i Åland är önskvärt eller inte är en fråga som institutet inte kan svara på.

I sitt förslag om beskattning av inkomst vid leveransförsäljning föreslår kommittén ett räknesätt där det beskattningsbara rotnettot beräknas direkt från leveransinkomster med en procentsats. Räknesättet är enkelt och torde i medeltal ge resultat, som samstämmer med 60 %-regeln. Då kostnaderna för avverkningar och utdrivning varierar per kubikenhet mycket mindre än rotnettot, torde det rättare sättet dock vara att för varje år fastställa den avdragbara avverknings- och utdrivningskostnaden i ett absolut tal per kubikenhet. Efter detta avdrag skulle den återstående delen av leveransprissumman sedan minskas med 60 %.

Skogsforskningsinstitutet har föreslagit en mångsidig undersökning av de båda systemens för- och nackdelar. Då tills vidare en sådan undersökning inte ägt rum kan institutet ej heller helt utse alla de konsekvenser kommitténs förslag B kan ha. Bland annat kan det ej förutse huru skogsägarna i allmänhet, än mindre på Åland skulle komma att inställa sig till skogsodling och andra skogsvårdande åtgärder.

Skogsforskningsinstitutet anser sig ej kunna taga ståndpunkt till de avsevärda inkomstöverföringar som övergångsbestämmelserna i alternativ B innebär.

Överdirektör
Professor Viljo Holopainen.

Professor Lauri Heikinheimo Äldre assistent Sulo Väänänen